

ASSISTÈNCIA AL JUDICI: “CAS TOURIÑO”

Pràctiques Master Criminalística UAB

Natàlia Mestres Missé

Félix Martínez Touriño, fou la víctima, assassinat per l'esquena amb traïdoria, per a això s'anomena el Cas Touriño.

Un tribunal popular va començar a jutjar a partir del dia 25 d'abril de 2012, a l'Audiència de Barcelona, cinc persones pel suposat assassinat per encàrrec de l'ex-director del Centre de Convencions Internacional de Barcelona (CCIB) Félix Martínez Touriño al carrer Santaló de Barcelona el febrer del 2009. Touriño va ser disparat a sang freda en ple carrer per un sicari que hauria contractat un empleat seu que la víctima volia acomiadar per desavinences professionals, Manuel Moreno, per qui la fiscalia demanava 25 anys de presó, igual que per a tres acusats més.

El ministeri públic els acusava d'un delictes d'assassinat amb traïdoria i preu, a més de tinença il·lícita d'armes, tant a l'inductor, subordinat de Touriño, com l'autor material, el col·laborador d'aquest i el que va contractar el sicari, cunyat de l'inductor.

Segons la fiscalia, quan a principis de febrer del 2009 Manuel M. va saber que Touriño el volia acomiadar i que fins i tot viatjaria a Lió per certificar l'acomiadament amb la direcció del CCIB, va decidir fer matar el seu cap. Per això va contactar amb el seu cunyat, Sahid Sánchez, colombià que havia estat a presó per tràfic de drogues. Amb l'excusa de voler comprar un cotxe que Touriño havia posat a la venda, Sahid S. va contactar amb la víctima, va aconseguir el seu telèfon mòbil, el va seguir i va descobrir els seus moviments i el seu domicili.

L'individu, a més, va contactar amb dos colombians més, Yader Castro i Jorge Andrés Madrid, que vivien a Madrid. Els va marcar l'objectiu i els hauria donat la pistola amb la qual havien de cometre el crim. A canvi de 4.000 euros, a primera hora del matí del dilluns 9 de febrer, Jorge Andrés va disparar a Touriño un tret mortal a la nuca, al carrer Santaló, quan la víctima sortia de casa seva per anar cap a Lió.

Va fugir d'allà en un cotxe conduït per Yader C., i van escapar-se cap a Madrid primer i després cap a Colòmbia, on van ser arrestats mesos després.

La cinquena acusada era Maria Pilar Moreno, germana de l'inductor i esposa de Sahid S., a qui la fiscalia demanava 12 anys i mig de presó per complicitat amb l'assassinat o, alternativament, tres anys per encobriment, depenent de si es demostra o no que coneixia les intencions del seu germà i del seu espòs. La fiscalia demana 400.000 euros d'indemnització per la mare, la germana i la parella de la víctima, que haurien de pagar entre els cinc acusats.

En canvi, el ministeri fiscal va retirar l'acusació contra la xicota del sicari, que va cobrar part dels diners de l'assassinat sense saber-ne la procedència.

Inicialment, la fiscalia demanava que el CCIB fos responsable civil subsidiari, en considerar que l'assassinat va ser promogut per un treballador de l'empresa, contra un directiu i per motius laborals. No obstant això, l'Audiència va considerar que el CCIB no és responsable dels actes dels seus treballadors que surten de l'àmbit professional, com és un crim. El CCIB llavors podia presentar-se com a acusació popular.

El judici es preveia que s'allargués un parell de setmanes, a causa dels nombrosos testimonis i proves documentals.

Per què aquest cas es va jutjar a l'Audiència Provincial de Barcelona i no al Jutjat de lo Penal, o a un altre jutjat?

En aquest cas, degut a que el Ministeri Fiscal demanava una pena de presó superior a 5 anys, el jutjat que li pertocava era l'Audiència Provincial de Barcelona (Oficina de jurat popular), amb seu al Palau de Justícia de Barcelona.

Les Audiències Provincials són l'òrgan judicial superior de cada província i coneixen causes d'índole civil i penal.

- En l'ordre civil, coneixen i decideixen principalment dels recursos d'apel·lació que es presentin contra les sentències i altres resolucions dels Jutjats de Primera Instància.
- En l'ordre penal, coneixen i decideixen principalment de les causes per delicte no reservades per la Llei a altre Tribunal per raó de la matèria o de la persona, així com dels recursos contra les sentències i altres resolucions dels Jutjats d'Instrucció.

Les Audiències Provincials prenen el nom de la capital de la província respectiva i estenen la seva jurisdicció a tota aquesta. La província coincideix amb la divisió administrativa del mateix nom.

Per què en aquest judici hi havia la figura jurídica del jurat?

El Tribunal del Jurat: es forma per a cada procés amb ciutadans majors d'edat en el ple exercici dels seus drets civils i coneix i decideix sobre les qüestions de fet en les causes penals:

- per delictes contra les persones
- delictes comesos per funcionaris públics en l'exercici de les seves funcions
- delictes contra l'honor
- delictes contra la llibertat i la seguretat
- delictes d'incendis i altres que assenyala la Llei

Principalment, en un 90 per cent dels casos el jurat tracta i decideix sobre delictes contra les persones, i tracta, en molts menys casos, els delictes comesos per funcionaris públics en l'exercici de les seves funcions (*com el Cas Camps*). Els altres delictes que he comentat que diu la llei que pot jutjar poques vegades ho fa a la pràctica.

El jurat ha d'emetre un veredictes justificat de culpabilitat o no culpabilitat, és a dir, no imposa les penes, les qüestions de dret són decidides i la sentència en si es feina del magistrat o magistrada del Tribunal del Jurat, que és un magistrat professional de l'òrgan judicial corresponent. Es constitueix un Jurat en el Tribunal que hagi de conèixer i decidir d'un procés penal per un delicte dels reservats al seu coneixement, com en aquest cas l'Audiència Provincial, però també hauria pogut ser en el Tribunal Superior de Justícia, l'Audiència Nacional o el Tribunal Suprem.

Petita història del PALAU DE JUSTÍCIA DE BARCELONA, seu de l'Audiència Provincial i del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Josep Domènech (1858-1917) i Enric Sagnier (1858-1931), dos joves arquitectes catalans que encara no arribaven a la trentena, van ser els encarregats de dissenyar el Palau de Justícia de Barcelona. Van treballar junts més de 20 anys. Durant aquest temps es consolidava el modernisme, i ambdós arquitectes s'hi van trobar immersos encara que es manifestessin eclèctics i sovint allunyats d'aquest moviment. El seu estil entronca més aviat amb el noucentisme, que recupera la funció social del classicisme.

La memòria del projecte, que els arquitectes van presentar a la comissió coordinadora del projecte, exposava la magnitud del repte al qual s'enfrontaven uns arquitectes tan joves. Havien de projectar un edifici per a la justícia de Catalunya que en representés la grandesa. Havia de ser, doncs, un palau

majestuós i representatiu del moment, i amb aquesta intenció, van prendre com a model el Palau de Justícia de Brussel·les.

L'Audiència en aquells moments, es trobava en el Palau de la Generalitat, un dels edificis més rics i curiosos de l'arquitectura medieval. Recolzats en aquest fet, els arquitectes defensaren que s'havia de traslladar a un edifici també excepcional, de grans dimensions, projectat i realitzat amb una clara voluntat monometal·lista.

El dinamisme del Palau; el gran creixement demogràfic del darrer segle i la complexitat de la societat actual justifiquen que les necessitats de l'Administració de Justícia hagin anat canviant. El Palau de Justícia s'ha anat adaptant a les noves exigències de la societat. Un seguit de reformes i de reestructuracions marquen la història del Palau.

Un tomb per el Palau; El Palau inclou nombroses escultures. A les façanes podem veure una de les escultures d'Agustí Querol, "Moisès i les lleis" (Veure Figura 1), just al damunt de la façana principal, acompanyada de 48 estàtues que voregen el Palau i que representen importants juriconsults, i 22 relleus amb representacions al·legòriques de situacions i d'esdeveniments històrics.

Figura 1. Façana del Tribunal de Justícia.

A l'interior es troba una gran quantitat de pintures murals, retrats sobre tela, tapissos, mosaics i vitralls d'artistes com ara Josep Maria Sert, Enric Simonet, Carles Collet, entre d'altres. La casa Rigalt i Granell i la Casa Meujean de París van ser els encarregats dels vidres del Palau. (Veure figura 2)

Figura 2. Pintures murals i vitralls

Desenvolupament del judici, conclusions i sentència del Jurat

Com he comentat abans, el judici començà el dia 25 d'abril amb la selecció del jurat, la seva constitució, les lectures dels escrits de conclusions provisionals i interrogatoris dels acusats..

Del dia 26 d'abril fins el 4 de maig hi va haver interrogatori de testimonis.

Els dies 7, 8 i 9 de maig començaren les proves pericials proposades per les parts, en la seva totalitat, i la prova documental.

I els dies 10 i 11 de maig varen ser les conclusions i informes.

I encara que com a criminalistes els dies més rellevants per assistir-hi eren el dia 7, 8 o 9, vam tenir plaça, el dia 3 de maig, per a visitar el Palau de Justícia i assistir al judici del *cas Touriño*.

Tot i així, amb diversos companys vam optar per anar els dies següents, és a dir, que vam seguir el judici des del dia 3 de maig fins les conclusions dels dies 10 i 11.

Vam poder assistir a totes les proves pericials que es van efectuar, on varem poder escoltar les exposicions i interrogatoris de:

- Els professionals de balística dels Mossos d'Esquadra. Van exposar que l'arma utilitzada era una automàtica, i de les anomenades armes curtes. I que aquest fet feia que fos totalment compatible amb el tipus de pistola que va matar al senyor Touriño. Van expressar el seu convenciment que l'arma trobada a una paperera a prop d' on va succeir l'assassinat (la va abandonar el mateix sicari just després de cometre el crim) i la bala que va causar la mort a la víctima es corresponien, és a dir, la bala va sortir d'aquella pistola, sense cap dubte, van afirmar els pèrits.
- Els psicòlegs de l'administració pública que van avaluar als acusats dies després de ser detinguts. Una dada curiosa i rellevant, de la qual ens vam assabentar, és que l'únic detingut que es va negar a col·laborar amb els pèrits va ser Manuel Moreno, l'empleat acusat de ser l'inductor del crim, va romandre callat i negant-se a participar. En canvi, la seva germana, Pilar Moreno, si va col·laborar i els seus resultats en el test d'intel·ligència van ser per sobre de la mitja, és a dir, més intel·ligent que la mitjana de la població. Dels altres detinguts no hi ha cap dada rellevant en aquestes proves.
- Va intervenir la doctora que tractava i tracta als pares de la víctima, per donar a conèixer el seu estat de salut, i com ha canviat aquest estat des de l'assassinat del seu fill. El pare va morir, no per circumstàncies directes però si que degut a la mort del seu fill la seva salut va empitjorar. La seva mare segueix viva però, com és evident, molt pitjor de salut des de la mort del seu fill.

Aquestes van ser les intervencions més destacades, i així van arribar a les conclusions dels últims dies. En aquest apartat cal dir que tant l'advocat defensor del senyor Madrid (el sicari que va disparar) com l'advocat del senyor Yader Castro (l'altre sicari) el que van intentar amb les seves conclusions, era en tot

moment, crear un dubte, perquè així el jurat no condemnés els seus clients, no presentant proves concloents de la seva innocència en cap moment.

Tant la fiscal, com l'advocada de l'acusació particular, van estar molt rígides en el seu discurs de no ser benivolents amb els acusats, expressaven amb total rotunditat la seva culpabilitat perquè tinguessin la màxima pena establerta per la llei per a aquests casos.

L'advocat del senyor Manuel Moreno , principal acusat com a inductor del crim, basava la seva defensa en que ell mai va ordenar la mort del seu superior, que només volia que l'espantessin. I totes les seves al·legacions voltaven aquest fet, intentar demostrar la seva validesa com a treballador, i el convenciment que mai hagués tingut la sang freda d'ordenar la mort del seu superior.

Després de totes les al·legacions, una setmana més tard, el jurat es va pronunciar i va estimar que:

El jurat popular va considerar que eren culpables els 4 principals acusats del crim del carrer Santaló (on va ocórrer el crim), van entendre que van assassinar per encàrrec al llavors director del Centre de Convencions de Barcelona (CCIB), Félix Martínez Touriño, a febrer de 2009.

El veredict dels nou membres del jurat assenyalava que Manuel Moreno, el sicari Jorge Andrés Madrid i els còmplices Said Sánchez y Yader Castro, van perpetrar l'assassinat. Per el contrari, la dona de Said Sánchez i germana de Manuel Moreno, Maria Pilar Moreno, que estava acusada d'encobriment, va ser absolta per el jurat al considerar que no estava provada la seva participació en el crim.

El jurat si que trobava provat que els quatre principals acusats van assassinar o van ajudar a assassinar a la víctima, després que un d'ells, Manuel Moreno, li encarregués el crim a Jorge Andrés Madrid amb la finalitat de no ser acomiadat per el seu superior.

Es considerava provat que els sicaris, Madrid i Castro, van cobrar nou mil euros per perpetrar el crim.

Així, el jurat va considerar que eren culpables, aleshores era la jutgessa qui havia d'imposar les penes segons el que havia decidit el jurat. La sentència queda amb aquestes condemnes:

-Jorge Andrés, el sicari que va disparar al senyor Touriño, condemnat a 24 anys i sis mesos de presó.

- Manuel Moreno, el cervell del grup i inductor, 18 anys i sis mesos de presó.
- Sahid Sánchez, cooperador necessari i cunyat de Manuel Moreno, ha estat condemnat a 13 anys de presó.
- Maria Pilar Moreno queda absolta.
- I finalment Yader Castro, també cooperador necessari, condemnat a 16 anys de presó.